

Rozloučení s Bárou Kašparovou 17.10.2019

Kázání: Kazatel 12,6-7

Pamatuj na svého Stvořitele, než se přetrhne stříbrný provaz a rozbije se mísa zlatá a džbán se roztrhne nad zřídlem a kolo u studny se zláme. A prach se vrátí do země, kde byl, a duch/dech se vrátí k Bohu, který jej dal.

Milí přátelé,

Když se loučíme s Bárou Kašparovou, zve nás slovo biblického Kazatele, abychom **pamatovali na svého Stvořitele**. Na toho, k němuž se vrací náš dech. Jak tomu rozumět? Vypráví se, že na počátku Hospodin vytvořil člověka - prach ze země - tak, že ho obdařil dechem života. Vypravěč tím obrazem vysvětluje, jak je to vlastně s člověkem: Patří na zem, sám o sobě je stejně bezcenný jako prach - materiál příslušně k ničemu. Ale když se ho ujme božský Tvůrce a vdechne mu ducha a obdaruje ho dechem života, stojí tu najednou živá bytost, na niž je radost pohledět. Nestěžuje si na mizerný, bezcenný materiál, ale s kuráží si může říkat "dokud dýchám, doufám". A pozvání „*Pamatuj na svého Stvořitele*“ znamená vděčně si teď připomenout: Když on dává život, dává ho s nadějí. Jako by byl sám napjat: Jak ta bytost, kterou jsem obdařil dechem života, jak svůj život povede?

Před tváří Stvořitele nám přitom může dojít: Jsme tu proto – i teď na tomhle pohřbu – že Stvořitel pamatuje na nás. A že Stvořitel pamatuje na nás, dokládá mj. i tím, že nám čas od času věnuje člověka, jakým byla Bára: neskladného, nezaškatulkovatelného – s nikdy nenasyčeným prahnutím po nezávislosti a svobodě – urputně a drsně otevřeného. Něhou počínaje a nevybíravým jazykem konče.

Takový člověk jakoby byl zvětšovací sklem – lupou, která neúprosně zoomuje detaily toho, čemu my ostatní dávno přivykli. Počínaje přízpusobivostí poměrům, jež nastolují zrovna panující mocipáni – a bezohledností spolucestujících v tramvaji konče. Bára to nejen s razancí sobě vlastní komentovala, ale také tíži těch situací, včetně tíže reakcí na své reakce, na sobě nesla. Ať už to byla policejní šikana – nebo prezíravost lidí konformních. A když ji pak eReSka obírala o síly a mobilitu, nesla to s čím dál větší bezmocí, ale přece vztyčenou hlavou.

Ale jako neskladné Boží individuum věděla, že tu není sama pro sebe, izolovaně. Klíčové slovo, které od ní zaznívalo, bylo **komunita** – a takto se i vztahovala ke světu: Svět pro ni byli přátelé z disentu – kámoši z hospody a undergroundu – ale zrovna tak i salvátorský sbor – a v neposlední řadě Praha 7. (A pak ovšem širá Evropa). Vnášela podněty a inspirace z jedné komunity do druhé – a někdy spíš sloužila všem sršatostí, s níž pojmenovávala problémy a dorážela na ty, kdo se jí zdáli nepatřičně nafouknutí, lhostejní či prázdní.

Ve své profesi se přitom potkávala s rubem života – s lidmi ve vězení či uvězněnými v diagnózách, které vylučují z běžné společnosti. A ač jindy a jinde uměla leckoho odstřelit, tady projevovala vhléd. Odborný i lidský. Tak, jak o svých klientech sama vyprávěla, snažila

se jim v zátarasech paragrafů a rutinních řešení hledat cestu – dát aspoň nějakou perspektivu. Ale službou komunitě byla i její reakce na faráře – tak hutného a peprného shrnutí kázání, jakým uměla mezi dveřmi občas obšťastnit, se už sotva dočkám.

Když se teď její stříbrný provaz přetrhl, nejde to jen tak přijmout. Už proto, že Bára nechtěla ještě umřít. A když na ni průvodní potíže eReSky doléhaly stále víc – přece jim usilovala vzdorovat. Chtěla ještě znova potkávat lidi, kteří tvořili její vesmír. Dobře tušila, že život je jedinečný, neopakovatelný. Tak nám ho náš Stvořitel dává. Je nám líto, že jí nebylo dáno vrátit se ze špitálu. Že svých příslovečných devět životů vyčerpala. Ale může nám to být i pobídkou tohoto života si vážit – neutápět ho v malichernostech – ani v rutíně a povrchnostech.

Teď jsme zváni pamatovat na Stvořitele my. Třeba proto, aby nám bylo zřejmější, že mají váhu všechna slova, která člověk vyslovil, a všechny činy, jež udělal, aby jimi svého stvořitele oslavil – a bližnímu na konci dní stál nablízku. Má váhu každé slovo, vyslovené s láskou, i čin z lásky vykonaný. Počínaje projevy péče a přátelství těch, kdo jí dlouhodobě stáli nablízku jako nejbližší jistota – přes kamarády – lidsky vnímavé úředníky z Prahy 7 – po společenství salvátorské. Má smysl úsilí těch, kdo se nenechali odradit někdy poněkud gordickým uzlem problémů, které se v jejím životě potkávaly – ale hledali řešení. Nakonec se našel i byt...

Vyznělo to teď všechno naprázdno? Vůbec ne. Tohle je – v perspektivě víry – to, co zůstává. Zkušenost, které se máme v tomhle světě čím dál zmatenějších hodnot držet. Díky Báře jsme to mohli kolem ní objevovat, prožívat i realizovat.

S postupující odkázaností na druhé lidi se Bára učila být za ně už i nahlas vděčná – a nestyděla se dosvědčit, že se v náruči Stvořitele občas ráda schoulí. Nebyl to projev slabosti, ale důvěry, že my pamatujeme na toho, který pamatuje na nás: Pamatuje na nás ve své velkorysosti – svou láskou bez podmínek – svým duchem naděje – svobodomyšlnou neskladností svého „božího“ příběhu. Tohle všechno nám zůstává jako inspirace pro nás – naše setkávání – zápasy i otázky.

S Bárou se loučíme v komunitě, která smí věřit, že její i náš Stvořitel vzal její poslední dech k sobě. Když nám život proklouzne s posledním dechem mezi prsty, našemu stvořiteli mezi rukama neproklouzne. Pamatuje na nás – nakonec jako dárce naděje, že tam, kde my potkáváme a zažíváme život jako soužení – on nás obléká v šat bílý. A u svého trůnu ukáže, že na tom tolikrát zpropadeném a sužovaném lidství je vlastně něco moc krásného. **Amen.**